

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS 

Sandvikens kommun

Granskning av delårsrapport 2007-08-31

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Bakgrund	2
2.	Sammanfattning	2
3.	Revisionsfråga och revisionsmetod	4
4.	Noteringar från granskningen	5
4.1	Föreskrifter, anvisningar och tillvägagångssätt	5
4.2	Delårsrapportens delar	5
4.3	Förvaltningsberättelsen	6
4.4	Resultaträkning och balansräkning	6
4.5	Periodisering	8
4.6	Redovisningsprinciper	8
4.7	Jämförelsetal	8
4.8	Prognoser	8

1. Bakgrund

Den kommunala redovisningslagen (KRL) gäller fr o m 1998 och reglerar externredovisningen. I lagen finns bestämmelser om delårsrapporteringen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokförings-nämndens normering. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för delårsrapporteringen.

Vad gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

Kommuner ska enligt lagen om kommunal redovisning minst en gång under räkenskapsåret upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från räkenskapsårets början. Minst en rapport ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Sandvikens kommun uppfyller kraven genom att de upprättar delårsrapport per 08-31.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sandvikens kommun har Öhrlings PricewaterhouseCoopers utfört en översiktlig granskning av delårsrapporten per 2007-08-31 för Sandvikens kommun.

2. Sammanfattning

Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om.

Kommunfullmäktige har vid beslut 2006-12-18 fastställt ett antal övergripande mål för kommunens ekonomi:

- Budgeterat resultat för 2007 uppgår till 0 kronor.
- Resultatnivån under mandatperioden skall uppgå till minst 2 % av skatteunderlaget.
- Den årliga investeringsvolymen skall under mandatperioden minska så att den motsvarar de årliga avskrivningsbeloppen.
- Investeringsplan för 2007 uppgår till 131 mkr och en ökad extern upplåning om högst 150 mkr.

I budgeten och nämndsplanerna har målsättningar på lång- och kort sikt samt verksamhetsmål av betydelse för en god ekonomisk hushållning fastställts.

Resultatet för kommunen per 2007-08-31 uppgår till 9,6 mkr. Det prognostiserade resultatet för år 2007 uppgår till -15,0 mkr. Resultatmålet beräknas därmed inte uppnås.

Det kan konstateras att det är två verksamheter som prognostiserar betydande underskott, äldreomsorgsverksamheten -9,4 mkr och handikappomsorgsverksamhet -6,0 mkr.

Redovisade investeringar för perioden uppgår till 83,0 mkr och nettoupplåningen till 119,8 mkr.

Vi bedömer att:

- Delårsrapporten i allt väsentligt uppfyller kraven enligt den kommunala redovisningslagen.
- Resultatet i delårsrapporten är förenligt med kommunens övergripande finansiella mål om ett resultat på noll kronor. Resultatet enligt lämnad prognos uppnår inte det finansiella målet.
- Det svaga resultatet tillsammans med en hög investeringstakt och ökad extern upplåning ger en försämrad ekonomisk situation för kommunen som ej kan anses motsvara en god ekonomisk hushållning på sikt.
- Enligt lämnad prognos har vissa verksamheter obalans i sin ekonomi och bedömer att man kommer att överskrida anvisade ramar. Det är väsentligt att åtgärdsplaner utarbetas och från vår sida vill vi framföra vikten av att beslutade/föreslagna åtgärder genomförs och kompletteras med ytterligare åtgärder om så krävs.

Övriga iakttagelser som gjorts och som bör beaktas är:

- Det finansiella målet om ett resultat på noll kronor är enligt vår bedömning inte tillräckligt för en god ekonomisk hushållning.
- Investeringsnivån är hög och kommunens skuldsättning ökar. Vi bedömer att självfinansieringsgraden måste öka för att god ekonomisk hushållning skall gälla. Det är speciellt viktigt att ersättningsinvesteringar kan självfinansieras.
- Vi vill fästa uppmärksamhet på vikten av att till fullmäktige tydligt redovisa hur de framtida målen beträffande resultat och högre andel självfinansiering av kommande investeringar kommer att uppnås.
- Delårsrapporten utgör ett viktigt instrument för styrning och uppföljning av såväl verksamhet som ekonomi. Ytterligare utveckling bör ske vad gäller redovisning av

verksamhetens måluppfyllelse och mål för vad som utgör god ekonomisk hushållning utifrån ett verksamhetsmässigt perspektiv. Vår bedömning är att beskrivningen av måluppfyllelsen kan bli tydligare och på ett bättre sätt svara upp mot fullmäktiges uppgift att bedöma om beslutade mål har uppnåtts eller kommer att uppnås för helåret.

- Ytterligare finansiella målsättningar bör fastställas av kommunfullmäktige. En lämplig utgångspunkt kan vara den finansiella analys som redovisas i budget och delårsrapport. Analysen utgörs av ett antal bilder som har till uppgift att utifrån de fyra aspekterna Resultat – Kapacitet - Risk – Kontroll identifiera finansiella problem och därigenom klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller ej.
- Bokslutsdokumentationen kan förbättras genom att gemensam dokumentation upprättas och bokslutsbilagor dokumenteras för respektive balanspost.

3. Revisionsfråga och revisionsmetod

Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna ett underlag för deras skriftliga bedömning av uppfyllelsen av fullmäktiges mål. Likaså är syftet att granska huruvida delårsrapporten upprättats i enlighet med lagens krav och normerande organ. Granskningen som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv skall besvara följande revisionsfrågor:

- Är det troligt att fullmäktiges finansiella mål kommer att uppnås?
- Har verksamheten bedrivits så att av fullmäktige beslutade mål uppnås?
- Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte – finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga.
- Har delårsrapporten i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagens krav och normerande organ?

Granskningen omfattar:

- anvisningar för upprättandet
- förvaltningsberättelse (översiktlig redogörelse)
- resultaträkning
- balansräkning
- Förekomsten av
 - information om verksamhet och ekonomi i verksamhet som inte bedrivs i förvaltningsform
 - finansieringsanalys
 - prognos över förväntat utfall

- väsentliga nyckeltal

Granskningen har utförts enligt god revisionsred, vilket för delårsrapporter innebär en mer översiktlig granskning än vid granskning av årsredovisningen. Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv.

4. Noteringar från granskningen

4.1 Föreskrifter, anvisningar och tillvägagångssätt

Sandvikens Kommun upprättar delårsrapport en gång per år och rapporten omfattar perioden januari-augusti.

Ekonomikontoret upprättar instruktioner för upprättande av delårsrapporten som skickats ut till förvaltningarna i augusti. Förvaltningarna skickar sedan uppgifter till ekonomikontoret som sammanställer. Periodiseringar av intäkter och kostnader sker i stort sett enligt samma principer som ett årsbokslut.

Vi bedömer att anvisningarna är tillräckliga för upprättande av delårsrapporten. Bokslutet upprättas direkt i ekonomisystemet vilket är bra.

Vi noterade att delårsbokslutet inte är dokumenterat på samma sätt som årsbokslutet. Specifikationer och underlag samlas inte i bokslutspärmar på ekonomikontoret utan de finns ute hos respektive verksamhet eller finns i verifikationspärmarna.

4.2 Delårsrapportens delar

Vi har granskat om kommunen delårsrapport innehåller:

- förvaltningsberättelse (en översiktlig redogörelse),
- resultaträkning och
- balansräkning,

vilket föreskrivs i Lagen om kommunal redovisning.

Vi har även granskat om referensgruppens uttalande nr 13 följs, vilken rekommenderar att delårsrapporten dessutom bör innehålla:

- information om verksamhet och ekonomi i kommunala företag och kommunalförbund,
- finansieringsanalys,

- prognos över förväntat utfall samt
- väsentliga nyckeltal.

Vi bedömer att delårsrapporten innefattar de delar som regleras i lagtexten. Kommunen har även arbetat in den information som referensgruppen rekommenderar.

4.3 Förvaltningsberättelsen

Lagar och rekommendationer finns beträffande upplysningar och uppgifter som skall/bör finnas med i förvaltningsberättelsen.

Vi har översiktligt granskat att upplysningar lämnats som:

- är viktiga för bedömning av kommunens resultat och ställning
- beskriver händelser av väsentlig betydelse som inträffat efter rapportperiodens utgång.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller de väsentligaste upplysningarna.

4.4 Resultaträkning och balansräkning

Vi har översiktligt granskat att:

- resultat- och balansräkning har upprättats enligt KRL
- resultat- och balansräkning även upprättats för hela ”kommunkoncernen” och att justeringar gjorts för interna poster
- viktiga noter lämnas
- redovisade uppgifter går att härleda ur ekonomisystemet

Vi bedömer att resultat- och balansräkningen i allt väsentligt har upprättats i enlighet med KRL och att resultat- och balansräkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över periodens resultat och ställning.

Verksamhetens kostnader har ökat från 1 198,5 mkr till 1 265,2, dvs en ökning med 66,7 mkr (5,6 %). Verksamhetens intäkter har under 2007 ökat med 15,8 mkr jämfört med motsvarande period föregående år. Skatteintäkterna och generella statsbidragen är 44,4 mkr högre än under 2006.

Finansnettot är något sämre än föregående år.

Kommunens resultat uppgår till 9,6 Mkr att jämföra med budgeterat resultat på 0 Mkr och föregående års resultat 17,4 Mkr.

Kommunens verksamheter redovisar ett överskott på 8,6 mkr. Verksamheterna har med undantag av äldreomsorgen och handikappomsorgsverksamheten lyckats hålla sig inom de ekonomiska ramarna. Handikappverksamheten har ett underskott på 3,9 mkr och Äldreomsorgen underskott på 5,8 mkr. Underskotten har enligt delårsrapporten främst orsakats av ökade kostnader för personal.

Kommunkoncernen redovisar ett överskott på 22 mkr (föregående år 25,7 mkr). Kommunens resultat försämrades med nästan 8 mkr vilket betyder att Stadshuskoncernens resultat förbättrats med ca 4 mkr. Det är framför allt Sandvikenhus som förbättrat sitt resultat i jämförelse med föregående år.

Vi har översiktligt granskat kommunens anläggningsregister och bedömer att det fungerar bra. Anläggningsregistret ger möjligheter till uppföljningar och bättre intern kontroll.

Periodens investeringar uppgår till 83 mkr i kommunen. Investeringsstakten är i likhet med de senaste åren hög vilket medför ökad upplåning och ökade finansiella kostnader samt lägre soliditet.

Kommunens bokförda avsättning för pensioner inkl löneskatt uppgår till 40,7 mkr. Pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och har ökat med 77,3 mkr sedan årsskiftet till 850,7 mkr löneskatten inräknad. Enligt delårsrapporten beror den kraftigt ökande pensionsskulden till stor del på att Sveriges kommuner och landsting (SKL) har justerat beräkningsunderlagen för att bättre avspegla rådande förhållande avseende antagen livslängd och räntor.

Kommunens egna kapital uppgår till 847 mkr och soliditeten är 47,2 %. Om hänsyn tas till hela pensionsskulden så är soliditeten -0,2 % (föregående år 5 %). Kommunens kassalikviditet är 58,6 %, vilket är en ökning med 24,2 % jämfört med årsskiftet. Vi noterade att kassaflödet i kommunen var + 11,9 mkr under perioden.

Vi noterade vidare att kommunen enligt rapporten står inför stora pensionsutbetalningar under kommande år. Detta innebär risk för lägre likviditet och en ökad känslighet vid räntehöjningar eftersom skuldsättningsgraden ökar.

Vad gäller koncernredovisningen så bedömer vi att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Konsolideringen av underliggande enheter har beskrivits på ett korrekt sätt.

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden.

4.5 Periodisering

Vi har översiktligt granskat periodiseringen av följande poster:

- skatteintäkter
- pensioner
- semesterlöner
- avskrivningar

Vi bedömer att periodiseringen av väsentliga resultatposter är tillfredsställande. Vi noterade dock att kommunen reserverat drygt 1 mkr för lite i löneskuld.

Semesterskulder periodiseras med 1/12 per månad vilket är en förändring mot tidigare års principer.

Vi bedömer att avskrivningarna är korrekt beräknade och att skatteintäkter och pensioner redovisats korrekt med utgångspunkt från den information som fanns vid tidpunkten för rapportens upprättande.

4.6 Redovisningsprinciper

Vi har översiktligt granskat att en redogörelse lämnats över tillämpade redovisningsprinciper och att eventuella förändringar mot tidigare år eller avvikelser mot gällande regelverk förklaras.

Kommunen tillämpar enligt delårsrapporten samma redovisningsprinciper som vid senaste årsbokslutet.

4.7 Jämförelsetal

Vi har granskat om jämförelsetal redovisas i delårsrapporten.

Kommunen redovisar jämförelsetal i delårsrapporten

4.8 Prognoser

Vi har översiktligt granskat om:

- resultatprognos lämnats
- större avvikelser mellan prognos och budget förklaras

- styrelsernas och nämndernas uppföljningsrutiner, prognoser och analyser kan anses tillförlitliga och förutsättningar för en tillförlitlig bedömning.

Sandvikens Kommun lämnar resultatprognos för helåret 2007 och har kommenterat väsentliga avvikelser.

I prognosen för helåret 2007 bedöms kommunen redovisa ett årsresultat på -15 mkr (utfall föregående år +15 mkr). Kommunen har efter rapportperioden vidtagit åtgärder med anställnings- och inköpsstopp för att minska det befarade underskottet.

Vi kan konstatera att kommunen de senaste åren har förbättrat precisionen i prognoserna. Stora prognosavvikelser skulle kunna leda till felaktiga beslut.

2007-11-05 / Peter Sjöberg, Pär Månsson